

Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijoiden kirje Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Pielaveden, Pyhäjärven, Rautavaaran, Sonkajärven ja Vieremän kuntien kuntapäätäjille

Hyvä kunnanhallitus ja kuntapäätäjät

Suomen hallituksen kehysriihessä tehtiin päätös maksuttoman toisen asteen koulutuksen rajaamisesta sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Aiemmin maksuton opiskelu on kestänyt sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 20 vuotta. Me Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijakunnan hallituksen jäsenet olemme huolissamme siitä, kuinka muutos voi mahdollisesti vaikuttaa opiskelijoiden opintoihin ja erityisesti opintojen loppuun saattamiseen. Opiskelijakunnan hallituksena edustamme kaikkia Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijoita ja haluamme tällä kannanotolla edistää opiskelijoiden etua.

Julkisuudessa on käyty keskusteluja ja tehty esityksiä siitä, että kunnat maksaisivat omien lukioidensa oppivelvollisten opiskelijoidensa kustannukset myös yli 18-vuotiaiden osalta. Me näemme tärkeäksi, että kunnat toimivat yhdenvertaisesti kaikkien kunnassa asuvien oppivelvollisten opiskelijoiden osalta riippumatta siitä, mitä oppilaitosta hän käy.

Ylä-Savon ammattiopistossa on tällä hetkellä n. 840 ammatillista perustutkintoa opiskelevaa opiskelijaa, joista maksuttomuuden piirissä on tällä hetkellä 664 opiskelijaa. Heistä 164 on täyttänyt 19 vuotta, joille maksutonta opiskelua ei enää ensi vuonna voitaisi tarjota. 1.1.2024 yli 18-vuotiaita opiskelijoita oli 238, eli osa heistä on ehtinyt kevään aikana valmistua. Näistä opiskelijoista Ylä-Savosta on noin 75 %. Kuopiolaisia opiskelijoita on noin 50 ja Pyhäjärveltä noin 30. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden maksuttomuuden kustannukset YSAO:lla ovat olleet keskimäärin n. 340 euroa / opiskelija / vuosi, mutta alakohtaisesti kustannukset vaihtelevat merkittävästi.

Koulutuksen muuttuminen maksulliseksi 18 vuotta täyttäneille opiskelijoille voi aiheuttaa monelle perheelle taloudellisia vaikeuksia. Hallituksen suunnittelemat sosiaaliturvaleikkaukset, kuten ansiopäivärahan ja asumistuen leikkaukset, heikentävät perheiden maksumykyä entisestään. Kaikilla nuorilla tulisi olla yhtäläinen mahdollisuus kouluttautua, riippumatta perheensä taloudellisesta tilanteesta. Taloudellinen tuki kunnasta voi auttaa tasoittamaan näitä eroja ja varmistamaan, että kaikki nuoret voivat jatkaa opintojaan.

Lisäksi jokaisen nuoren opintopolku on yksilöllinen. Opinnot voivat venyä esimerkiksi terveyshaasteiden tai ammatillisen suunnanmuutoksen vuoksi. Peruskoulunsa päättäneet nuoret voivat olla hyvin epävarmoja tulevaisuuden suunnitelmistaan peruskoulun jälkeen, mikä voi johtaa alanvaihtoihin ja siten opintojen pidentymiseen. Esimerkiksi TUVA-koulutus, eli tutkintokoulutukseen valmentava koulutus, kestää pääsääntöisesti vuoden verran ja pitkittää ammatillisiin opintoihin siirtymistä. Maksullisuuden vuoksi nämä nuoret joutuisivat maksamaan opinnoistaan pidemmän aikaa, mikä lisää taloudellista

23.5.2024

*taakkaa. Opinnot voivat venyä myös sen vuoksi, että Ylä-Savossa haja-asutusalueiden heikot julkiset kulkuyhteydet voivat hidastaa opiskelijoiden siirtymistä esimerkiksi työ-
säoppimispaikkoihin, jolloin opiskelija pystyy aloittamaan harjoittelunsa vasta ajokortin
saatuaan, mikä voi johtaa opintojen pitkittymiseen opiskelijasta riippumattomista syistä.*

*Jos 18 vuotta täyttänyt nuori joutuu keskeyttämään opintonsa maksukyvyttömyyden
vuoksi, se voi johtaa vakaviin sosiaalisiin ongelmiin, kuten pitkäaikaistyöttömyyteen tai
syrjäytymiseen. Kuntien tuki voi auttaa nuoria saavuttamaan koulutustavoitteensa ja es-
tää heitä jäämästä yhteiskunnan ulkopuolelle. Tuki voi olla ratkaisevassa roolissa nuor-
ten hyvinvoinnin ja tulevaisuuden kannalta.*

*Esitämme Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omistajakunnille sekä Kuopion ja Pyhäjär-
ven kaupungeille, että kunnat turvaavat oppivelvollisten opiskelijoidensa opinnot yhden-
vertaisesti myös ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden osalta sa-
malla tavalla kuin lukiolaistenkin kohdalla.*

Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijoiden puolesta,

Opiskelijakunnan hallitus

*Juuso Niskanen
Puheenjohtaja*

*Mira Räihä
Sihteeri*